

Nielsen Mann: Til det ærede 10de Medlem for 2den Kreds (Lange), som spurgte, om det var Meningen, at Andelsselskaberne efter denne Lov skal have en Særstilling, vil jeg gerne sige, at det Spørgsmaal er ikke rejst af mig. Der er jo en Væsenforskel paa en Forening, som indkøber Varer og fordeler dem til sine Medlemmer, og den handlende, som sælger Varerne. Naar jeg berørte Spørgsmaalet, tænkte jeg paa ganske bestemte Forhold. Lovforslaget omfatter bl. a. Grundforbedringsmidler. Det er ret almindeligt ude omkring i Landbruget, at nogle Landmænd, 3—4, maaske flere, slaar sig sammen og køber eller lejer et Mergelleje. Der opstaar da det Spørgsmaal, om den Mand, som saaledes sælger en Udvindingsret eller et bestemt Kvantum Mergel, ogsaa skal give de Garantier, som Lovforslaget kræver. Jeg mener, at det vilde være fuldkommen urigtigt, om saadanne Folk kom ind under Lovens Bestemmelser.

Jeg vil dernæst gerne sige til den højt-ærede fungerende Landbrugsminister, at det vel er rigtigt, at Landbruget ønsker Lovændringer med Hensyn til Handel med de Varer, vi her taler om, og fra mit Partis Side er der heller ikke nogen Modvilje over for en vis à jour Føring af de Regler, der gælder for saadan Handel, men jeg er ikke helt sikker paa, at Ministeren har Ret i, at Landbo- og Husmandsforeningerne har givet Tilslutning til Lovforslaget i den Form, hvori det foreligger. Saa vidt mig bekendt har de dog taget visse Forbehold. Det er muligt, at det ikke er vidtrækkende Forbehold. Jeg haaber, at vi i et kommende Udvalg maa kunne blive bekendt med Landbo- og Husmandsforeningernes Stilling.

Lange: Jeg har egentlig ikke haft den Opfattelse, at et Tilfælde som det af den ærede Ordfører for Venstre (Nielsen Mann) nu nævnte, at enkelte Landmænd slaar sig sammen om Udnyttelsen af et Mergelleje, skulde kunne komme ind under dette Lovforslags Bestemmelser, men jeg maa maaske have Lov til nu at opfatte det ærede Medlems Udtalelser saaledes, at han ikke har tænkt sig, at Andelsforeningerne i Almindelighed vilde være holdt uden for denne Lovgivning, hvis Udtrykket „Fordeling“ blev fjernet.

Naar jeg kritiserede Bestemmelsen om, at Ministeren i det Omfang, som han anser for fornødent, kan indføre et Tilsyn, var det ikke ud fra den Betragtning, at der ikke skal være et Tilsyn, for naar man giver en saadan Lov, maa der naturligvis et vist Tilsyn til. Men naar man dertil knytter

en Bestemmelse om, at de, der skal undergives Tilsyn, skal betale Udgifterne, er der en overordentlig stor Fare for, at det udvikler sig til at blive et meget større Apparat, end det behøver at være; naar Staten kan gøre dette Apparat saa stort, som den ønsker, uden at behøve at tage Del i Udgifterne, er der her en Fare, som i hvert Fald jeg vil advare imod. Forholdet vilde være et helt andet, hvis der stod, at Landbrugsministeren kunde indføre det fornødne Tilsyn, uden de tilføjede Bestemmelser om Udgifterne. Naar Staten ønsker et saadant Tilsyn indført, er det egentlig en ganske naturlig Ting, at Staten ogsaa afholder Omkostningerne derved.

Martin Sørensen (Peterslund): Jeg ønsker at gøre en ganske kort Bemærkning i Anledning af, at den ærede Ordfører for Venstre (Nielsen Mann) nævnte Mergelselskaber og rejste Spørgsmaalet om, hvorvidt Salg fra et Mergelleje kunde komme ind under Lovens Bestemmelser. Det fremgaar vist af § 12, at herom kan der ikke være Tale, idet man maa gaa ud fra, at de Betegnelser for Grundforbedringsmidler, som er anført i Stk. 1, nemlig „tørret, pulveriseret eller begge Dele“, ogsaa maa gælde for Mergel. Saa vidt mig bekendt er det imidlertid meget sjældent, ja, det forekommer aldrig, at Mergel sælges i en saadan Tilstand. Det forekommer kun ved Salg af Kalk. Jeg tror derfor ikke, der kan være Tale om, at Mergelselskaber kommer ind under Lovforslagets Bestemmelser. Det vilde jo ogsaa medføre en Udvidelse af dets Rammer, som der ved Færdigstillingen af Lovforslaget slet ikke har været tænkt paa.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Til den ærede konservative Ordfører (Lange) vil jeg blot sige, at der vist ikke kan indvendes noget imod, at Udgifterne til den fornødne Kontrol bæres af dem, som har Interesse i Kontrollen. Det bliver ikke Købmændene, der skal betale Omkostningerne. Jeg vil gaa ud fra, at den, der handler med disse Varer, tager i Betragtning, at der følger visse Omkostninger med, og at det derfor bliver Forbrugerne, der kommer til at bære dem. Det er Forbrugerne, som ønsker den Beskyttelse, Loven yder, og det er i deres Interesse, den gennemføres. Derfor finder jeg det ganske rimeligt, at de Omkostninger, der er forbundet med at sikre Forbrugerne, at der føres Kontrol med de Varer, de skal købe, bæres paa den foreslaaede Maade.

Jeg tror ogsaa, jeg kan berolige det